

HÄMEENLINNAN KAUPUNGINMUSEO
TAVASTEHEUS STADSMUSEUM
HÄMEENLINNA CITY MUSEUM

Kunnes kuolema erottaa -verkkomateriaalit

Tehtäväpaketti opettajille

- Tehtäväpaketti sisältää peruskoululaisille suunnattuja tehtäviä hääaiheisen Kunnes kuolema erottaa -näyttelyn teemavideoiden (*hääpuku, kapiot, morsiuskruunu ja tasa-arvo*) ympärille. Tehtävissä käsitellään häitä ja avioliittoa mm. perinteiden, tasa-arvon ja kulutuksen näkökulmista.
- Jokaisesta teemasta on kolmenlaisia tehtäviä. Voit käyttää kaikkia tehtäviä sellaisenaan tai muokata niitä tarpeisiisi sopiviksi.
- **Huom: Videoihin liittyvien kysymysten oikeat vastaukset löytyvät tehtävien alta.**

Lisää taustatietoa hääperinteistä löydät esimerkiksi täältä:
<http://www.naimisiin.info/haaopas/haaperinteet.html>

Video 1 – HÄÄPUKU

<https://youtu.be/9iEdAhenrQU>

1. Katso video ja vastaa kysymyksiin

- Minkä värinen morsiuspuku usein oli 1800-luvulla? > musta / valkoinen / vaaleansininen
- Mikä teki juhlapuvusta morsiuspuvun? > koristeellinen huivi / kruunu ja korut / juhlapäähine ja sormikkaat
- Keneltä puku saatettiin lainata? > sisko / morsiamenpukija / räätäli
- Minkä mukaan pukujen värit ja tyylit muuttuivat? / alueen kansallispuvujen / varakkuuden / muodin
- Minä vuonna valkoisen puvun muotiaallon aloittanut kuningatar Victoria meni naimisiin? > 1840 / 1850 / 1860
- Mitä valkoinen puku symboloi? > varakkuutta / turhamaisuutta / onnellisuutta
- Minkä väristä morsiuspukua käytettiin mustan puvun kanssa? > musta / valkoinen / tummanruskea
- Ketkä olivat häämuodin edelläkävijöitä? > morsiamenpukijat / maatalojen emännät / säätyläistö

Oikeat vastaukset:

a) musta b) kruunu ja korut c) morsiamenpukija d) muodin e) 1840 f) varakkuutta (tässä voi keskustella vaikuttaako turhamaisuus pukeutumiseen) g) valkoinen h) säätyläistö

2. Pohdi

- Tarkastele videolla näkyviä hääpukuja: Miten kuvailisit niitä?
- Miten videolla näkyvät hääpuvut eroavat nykyaikaisista juhla- ja hääpuvuista?
- Jos ennen hääpuku edusti morsiamen viattomuutta tai varakkuutta, minkälaisia arvoja moderni hääpuku voisi edustaa?
- Onko nykyään sopivaa mennä naimisiin mustassa häämekossa? Miksi / Miksi ei?
- Minkälaisia muita juhlapukeutumiseen liittyviä tapoja tai sääntöjä tiedät?

3. Askartele

Suunnittele tulevaisuuden hääasu.

Voit piirtää, maalata tai askarrella asun: voit hyödyntää kotoasi löytyviä kierrätettäviä materiaaleja, kuten vanhoja lehtiä, paperia, narua, etikettejä, karkkipapereita, kangasriepuja tai tyhjiä kartonkipakkauksia. Päästä luovuutesi valloilleen!

Ota puvun suunnittelussa huomioon:

- Minkälainen tulevaisuuden hääjuhla on? (arvokas, arkinen, salainen, julkinen..?)
- Voiko asua käyttää häiden lisäksi myös muissa tilanteissa?
- Millaisesta materiaalista puku on tehty?
- Onko asussa koruja tai koristeita? Päähinettä? Millaiset kengät?
- Millaisia arvoja puku edustaa ja miten ne näkyvät siinä?

Video 2 – KAPIOT

<https://youtu.be/dWZ-EFoxZtY>

1. Katso video ja vastaa kysymyksiin:

- a. Mitä kapiot olivat?
- b. Mitä kapioiden tekemisellä haluttiin osoittaa?
- c. Ketkä kapiroita tekivät?
- d. Miksi kapiot olivat tärkeitä naisille?
- e. Mitä kapioiden tilalle alkoi tulla 1900-luvulla?

Oikeat vastaukset:

a) morsiamen valmistamia vaate- ja tekstiilitavaroita, esimerkiksi vaatteita ja liinavaatteita, kuten pyyhkeitä, lakanoita, pitsejä ja peitteitä b) käsityötaitoa c) morsiamet äitiensä avustuksella, säätyläismorsiamia auttoi myös palvelusväki d) ne olivat naisen taloudellinen turva, kapiot säilyivät naisen omaisuutena esimerkiksi leskeksi jäädessään e) ostettavat häälahjat

2. Pohdi

- a. Mitkä nykyajan kodista löytyvät asiat tai esineet voisivat vastata entisajan kapiroita?
- b. Mitä kapiot kertovat kulutuskulttuurista ja siinä tapahtuneista muutoksista?
- c. Valmistetaanko nykyään asioita tai esineitä, jotka säilyvät koko elämän ajan? Mitä ne voisivat olla?
- d. Miksi käsillä tekemistä arvostettiin ennen vanhaan niin paljon, että taitoja esiteltiin tulevalle puolisolalle ja uudelle suvulle?
- e. Miksi naiset eivät enää tarvitse kapiroita turvatakseen talouttaan?

3. Askartele

Mitkä asiat ja esineet ovat sinulle arvokkaita? Mitä sinä säilyttäisit loppuelämän?

- Tarvitset tyhjän paperin, vanhoja lehtiä ja mainoksia. Varmistathan, että lehtiä saa leikellä. Leikkaa ja askartele lehdistä kollaasi asioista, joita sinä laittaisit kapiroarkkuun ja säästäisit koko elämäsi ajan. (Jos et löydä sopivia kuvia, voit etsiä sopivia sanoja ja kirjaimia.)
- Kirjoita kollaasin alle, miksi haluat säilyttää juuri nämä asiat, mikä merkitys niillä on sinulle?
- Pohdi myös, ovatko valitsemasi asiat tai esineet sellaisia, että ne todella voisivat säilyä useita vuosikymmeniä?

Video 3 – KRUUNU

<https://youtu.be/s2qrFzqEQjM>

1. Katso video ja vastaa kysymyksiin

- a. Miten korkea morsiamen helykruunu saattoi olla?
- b. Mistä kruunun runko valmistettiin?
- c. Kuka kruunua sai pitää?
- d. Mitä kruunun koristeluun käytettiin?
- e. Mitä kruunu symboloi?

Oikeat vastaukset:

a) puoli metriä b) metallista c) kunniallinen morsian d) esimerkiksi paperia, sanomalehtiä, vanhoja reseptejä, tuotteiden etikettejä, metallipaloja, tinapaperisuikaleita, höyheniä, kukkia e) kunniallisuutta ja viattomuutta

2. Pohdi

- a. Tarkastele videolla näkyvää morsiuskruunua, miten kuvailisit sitä?
- b. Miksi morsiuskruunu ei ole tullut uudestaan muotiin?
- c. Mistä materiaaleista morsiuskruunun koristeet voisi tänä päivänä tehdä?
- d. Miksi kruunua on säilytetty yli sata vuotta?
- e. Miksi kruunu on esillä museossa?

3. Askartele

Kuvittele, että joku tämän päivän julkisuuden henkilö on käyttänyt häissään perinteistä morsiuskruunua. Kirjoita tapauksesta lyhyt uutinen ja etsiköi se. Tee uutiseen kuva morsiuskruunusta. Voit joko piirtää morsiuskruunun tai askarrella kierrätysmateriaaleista kolmiulotteisen kruunun.

Video 4 – TASA-ARVO

<https://youtu.be/UqkvngNGi2E>

1. Katso video ja vastaa kysymyksiin

- a. Miksi avioliiton solmiminen oli naiselle tärkeää?
- b. Kenen holhouksen alainen nainen on ollut?
- c. Mikä lakkautettiin vuonna 1864? Mitä se tarkoitti?
- d. Milloin naimisissa oleva nainen sai solmia työsopimuksen ilman aviomiehensä lupaa?
- e. Minkä kahden syyn perusteella avioero myönnettiin vielä 1900-luvun alussa?
- f. Milloin tasa-arvoinen avioliittolaki tuli voimaan Suomessa?

Oikeat vastaukset:

a) nainen pääsi ainoaan hyväksytyyn asemaan eli vaimoksi, ja hänen toimeentulonsa ja tulevaisuutensa oli aviossa turvattu. b) isänsä tai aviomiehensä c) naittajärjestelmä eli järjestelmä, jossa naisen oli saatava naittajalta (isältään tai muulta miespuoliselta lähisukulaiselta) lupa mennäkseen naimisiin. d) vuonna 1922 e) toteennäytetyn uskottomuuden tai karkaamisen vuoksi. f) 1.3.2017

2. Pohdi

- a. Mitä tasa-arvo tarkoittaa?
- b. Miksi sukupuolten välinen tasa-arvo on tärkeää?
- c. Mitä voit videon perusteella päätellä naisiin kohdistuvista asenteista 1800-luvulla?
- d. Mikä on perhe?
- e. Miten nykypäivän käsitys perheestä eroaa 1800-luvun käsityksestä?

3. Askartele

Tarvitset vanhoja lehtiä ja mainoksia sekä sakset.

Leikkaa lehdistä erilaisten ja eri-ikäisten ihmisten kuvia, leikkaa ainakin 10 hahmoa.

Muodosta hahmoista mahdollisimman monta erilaista perhettä. Keksi ja kirjoita vihkoon tai paperille jokaiselle perheelle sukunimi/sukunimet. Kirjoita nimien alle kaikki perheenjäsenet. Pura muodostetut perheet ja toista harjoitus vielä kaksi kertaa.

- Kuinka monta perhettä muodostit yhteensä?
- Miten perheet erosivat toisistaan?
- Mitä yhteistä perheillä oli?